

Lettinck laat zien hoe je omgaat met het verleden

Dr. Nico Lettinck (Amsterdam, 1951) doceerde tot zijn pensionering geschiedenis van de middeleeuwen aan de Zwolse Hogeschool Windesheim.

Generaties studenten genoten van Lettincks colleges en de aangenaam onderkoelde wijze waarop hij zijn liefde overbracht voor een tijdsgewricht dat lang geen goede naam heeft gehad.

De uitdrukking “praten als Brugman” wordt vaak gebruikt, maar wie Jan Brugman (ca. 1400 – 1473) eigenlijk was, maakte Lettinck in 1999 duidelijk in een handzame uitgave over deze Nederlandse volksprediker en franciscaner monnik die de mensen in gloedvolle preken opriep een eenvoudig christelijk leven te leiden.

De mediëvist heeft een nieuw boek uitgebracht: “Omgaan met het Verleden” bij Achterhoek Uitgevers in Zutphen. Een boeiende bundeling van zijn lezingen, eerder gepubliceerde columns,

boekrecensies en essays. De klassieke oudheid, de middeleeuwen en de historiografie vormen de hoofdmoot. Hieruit wordt duidelijk hoe hij omgaat met het verleden.

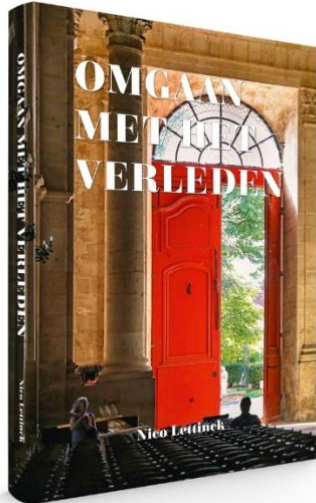
Schillebeeckx en Sherlock Holmes

De middeleeuwen worden vaak getypeerd als de donkere periode waarin vooral het Memento Mori centraal zou staan. Met zijn boek toont de schrijver prikkelend aan dat daarmee zeker niet alles gezegd is. De opmaat van het omvangrijke werk nodigt uit tot lezen. Lettinck start met de Klassieke Oudheid en het vroege christendom. Hij vat direct de koe bij de horens met het behandelen van een netelig probleem: “De ernst van de lach in de christelijke traditie”. Via de theologen Schillebeeckx, Küng en Ratzinger komen we terecht bij de Italiaanse hoogleraar semiotiek en gevierd auteur Umberto Eco die zijn duizenden versloeg met zijn boek “De Naam van de Roos”, een middeleeuws Sherlock Holmes-achtig verhaal waarin de hoofdpersoon dan ook niet toevallig William van Baskerville heet. “In deze meesterlijke middeleeuwse misdaadroman gaan veel discussies over de vraag of het voor een monnik in het bijzonder, en voor een christen in het algemeen, wel toegestaan is te lachen. Volgens diverse kerkvaders en de stichter van de Benedictijner orde was het verboden te lachen,” aldus Lettinck. William van Baskerville echter vond

Nico Lettinck

dat lachen een heilzame werking kan hebben. Lettinck stelt de vraag “of lachen soms misschien wel onchristelijk” zou zijn? Het antwoord op die vraag wordt zorgvuldig uitgewerkt; een mooie ontdekkingsreis – ook langs andere hete hangijzers - die ik hier niet verder moet verklappen, maar die de lezer zelf moet meemaken voor het beste resultaat.

Dionysius

Binnenkort komt Lettinck naar Rijssen. We vonden hem bereid een lezing te verzorgen rond de vraag waarom de Schildkerk (de eerste Dionysiuskerk) en de twee latere rooms-katholieke kerken aan de Rozengarde Dionysius als beschermheilige hebben gekozen of gekregen.

Half oktober staat de lezing gepland in het Koetshuis.

Gerrit Dannenberg

N.a.v. Omgaan met het verleden, Nico Lettinck, Zutphen 2021, 400 bladzijden, ISBN 978-90-823607-4-5, hardcover, € 24,95